

dører af Dannebrog og til Husmænd, Fabrikarbejdere og Høkere. En af Linierne, stammende fra Arvefæster Christen Rasmussen i Ørslev, kom hurtigt i Højden. Hans Søn Oluf Rasmussen blev Forpagter paa Løvenborg ved Giftermaal med Forpagterenken, og deres Datter blev g. m. Rasmus Roulund, cand. jur., Auditør, Ejer af Løvegaard og St. Restrup, Stænderdeputeret i Viborg. Herfra stammer Folk af Navnet Winkel (saaledes Kunsthandleren i København), Køster, Graae, Bruun, Eibe, Gram (saaledes Professorens og Overlægen ved Rigshospitalet og Højesteretspræsidenten) og Neergaard.

I Registeret vil man finde flere kendte patriciske Slægtsnavne. Udover Stamtavlen, som oftest blot giver de nødtørftigste Data om Personerne, indeholder Bogen, som Tillæg, nogle Skifter efter Rasmus Hansens Børn og Svigerbørn, der anskueliggør det Milieu, hvorfra Slægten har sit Udspring.

ANTON KJØLBY: LØDDERUP SOGNS STEDNAVNE. Særtryk af Morsøs historiske Aarbøger 1924—25. 94 S.

Det er ved at blive almindeligt, at de historiske Aarbøger bringer Gengivelser af Landsbykort med Vangenavne, nylig offentliggjorde Kantor Heltoft i Vejle-Aarbogen et særdeles smukt udført Kort af Jelling By og Bymark. Det maa i høj Grad paa-skønnes, og intet giver et saa levende Billede for Topografien, som disse gamle, smukke Kort fra Udskiftningstiden.

Lærer Kjølby i Lægind har offentliggjort sin store Indberetning om Lødderup Sogns Stednavne (med et tilhørende Kort), som er indsendt til Stednavneudvalget. Der er indsamlet noget over 300 Navne, som alle med Løbenumre er stedfæstede paa Kortet. I Listen er Udtalen angivet med den Lydskrift, som foreslaaes i min gennem Stednavneudvalget udsendte Vejledning, og Matrikelsnr. er tilføjet for hvert eneste Navn, samt nærmere Beskrivelse og oplysende Bemærkninger. I en Indledning gør Forf. Rede for alle sine Meddelere, og efter Navnelisten følger et Afsnit »Glemte Stednavne«, væsentligst fra Landvæsenskommissionens Sager. I en Tillægsliste opføres Stedsagn og anden mundtlig Tra-

dition, foruden Oplysninger om fundne Papirer. Desuden er udtaget af Provst Schades Bog alle direkte Oplysninger om Sognet; og Bogen slutter med et udmærket Person- og Stednavneregister.

Paa Grund af sin store Omhu og Fyldighed kan Lærer Kjølbys Arbejde tjene som Mønster paa hvorledes den Slags Indberetninger bør affattes, og hvis blot alle Danmarks Lærere vilde indsende saadanne Lister, vilde vi have et videnskabeligt Forskningsgrundlag af den største Værdi, samtidig med at store Skatte af Landets stedlige Minder var reddet fra Forglemmelse. Allerede nu har snart Halvdelen af Landets Sogne indsendt Beretninger, og skulde der være en og anden Lærer, som endnu ikke har kunnet gaa i Lag med Arbejdet, da kan det anbefales ham at skrive til Lærer Kjølbys efter hans lille Bog (Prisen er kun 2 Kr.), hvori han vil kunne se, hvorledes Sagen bør gribes an.

Kort over DANMARKS AMTS-, HERREDS- OG SOGNEGRÆNSER samt det sydlige Slesvigs Sognegrænser, udarbejdet paa Grundlag af Generalstabens Kort og Danmarks Statistik af pens. Guide i Generalstabens *C. Andersen*. Maalestok 1 : 1 100 000.

Det hænder sikkert ikke saa sjældent, at Folk, som arbejder med Stof af forskellig Art fra hele Landet, har Brug for et Udfyldningskort, hvorpaa der kan indlægges Punkter eller Farver. Hidindtil har man været forholdsvis ilde hjulpen, idet de Udfyldningskort, man har haft (Würstenbergs f. Eks.) dels var i altfor lille Maalestok, dels havde altfor faa Holdepunkter ved Stedfastelsen, kun Købstæderne og de større Vandløb. Nu har imidlertid Guide Andersen, der har mange Aars Erfaring i Udarbejdelsen af Oversigtskort (det er saaledes ham, der har lavet det bekendte Kort over Herreds- og Sysselinddelingen i Prof. Steenstrups berømte Afh. om Danmarks ældste Inddeling, det samme Kort er nu gengivet i Arups Danmarkshistorie) udsendt et Kort, som uden Tvivl vil gøre fortræffelig Fyldest.

Til Trods for Kortets ret store Format (30×40 cm), og de mange Skellinjer, Tal og Amtsnavne, er det alligevel muligt at levere hvert Kort for 25 Øre.